

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

ગુજરાત હાઈકોર્ટ, અમદાવાદ

ટેક્સ અપીલ નંબર ૭૧૪/૨૦૧૩

મંજૂરી અને સહી માટે:

માનનીય શ્રી ન્યાયમૂર્તિ અકીલ કુરેશી

અને

માનનીય શ્રી ન્યાયમૂર્તિ એ. જે. શાસ્ત્રી

=====

૧ શું સ્થાનિક સમાચારપત્રોના પત્રકારોને ચુકાદો જોવાની મંજૂરી

આપવામાં આવી શકે છે?

૨ પત્રકારને સંદર્ભ કરવામાં આવશે કે નહીં?

૩ શું ન્યાયમૂર્તિઓ ચુકાદાની ઉચિત નકલ જોવા માંગે છે?

૪ શું આ કેસમાં ભારતનું બંધારણ અથવા તે હેઠળ કરવામાં આવેલા

કોઈ આદેશના અર્થઘટને સંબંધિત કાયદાનો કોઈ નોંધપાત્ર પ્રશ્નનો

સમાવેશ થાય છે ?

=====

ગુજરાત રાજ્ય.અપીલકર્તા (ઓ)

વિરુદ્ધ

બેન્સલ ભાઈઓ. સામાવાળાઓ

=====

ઉપસ્થિતિ :

અપીલકર્તા (ઓ) નંબર ૧ માટે શ્રી હાર્દિક વોરા, એજુપી

સામાવાળા (ઓ) નંબર ૧ માટે શ્રી એન. સી. શુક્લા, એડવોકેટ

સામાવાળા (ઓ) નંબર ૧ માટે શ્રી તુષાર પી. હેમાની, એડવોકેટ

સામાવાળા (ઓ) નંબર ૧ માટે સુશ્રી વૈભવી કે પરીખ, એડવોકેટ

=====

કોરમ: માનનીય શ્રી ન્યાયમૂર્તિ અકીલ કુરેશી

અને

માનનીય શ્રી ન્યાયમૂર્તિ એ. જે. શાસ્ત્રી

તારીખ: ૨૦/૧૦/૨૦૧૬

સી.એ.વી ચુકાદો

(**PER:** માનનીય શ્રી ન્યાયમૂર્તિ એ. જે. શાસ્ત્રી)

૧. વર્તમાન કરવેરાની અપીલ અમદાવાદ ખાતેના વિદ્વાન ગુજરાત વેલ્યુ એડેડ ટેક્સ ટ્રિબ્યુનલ (ટૂંકમાં "ટ્રિબ્યુનલ") દ્વારા પ્રથમ અપીલ નંબર ૨૬/૨૦૧૦ માં પસાર કરાયેલા ૨૭/૦૮/૨૦૧૨ ના ચુકાદા અને આદેશ સામે નિર્દેશિત છે.

૨. ટૂંકી હકીકતો નીચે મુજબ છે:

અહીંનો સામાવાળા જહાજ તોડવાની વ્યવસાયિક પ્રવૃત્તિમાં રોકાયેલો હોય છે અને આવા વ્યવસાય દરમિયાન સામાવાળા જહાજોને તોડી પાડવાના હેતુથી જહાજોની ખરીદી કરે છે અને પછી તેમાંથી મેળવેલી સામગ્રીનું વેચાણ કરે છે અને સામાવાળાને ગુજરાત મૂલ્ય વર્ધિત કર અધિનિયમ, ૨૦૦૩ (ટૂંકા માટે "અધિનિયમ") ની જોગવાઈઓ હેઠળ ચોક્કસપણે કાયદાની કલમ ૨૩ હેઠળ નોંધાયેલ વેપારી માનવામાં આવે છે. જહાજ તોડવાની પ્રવૃત્તિ માટે હાથ અને શારીરિક શ્રમની સહાય અને સહાય સાથે એક અનન્ય તકનીકી જ્ઞાનની જરૂર પડે છે.ભારતમાં જે પદ્ધતિ પર પ્રવૃત્તિઓ હાથ ધરવામાં આવી રહી છે તે ફ્લોટિંગ પદ્ધતિ તરીકે જાણીતી છે અને ઉપરોક્ત પદ્ધતિમાં જહાજ પાણીમાં હોય ત્યારે તેને દૂર કરવાની શરૂઆત થાય છે.જહાજને વિવિધ ચીજવસ્તુઓમાં રૂપાંતરિત કરવાની અને તેને નાબૂદ કરવાની પ્રક્રિયા અને પ્રવૃત્તિઓ એ વેટ અધિનિયમની કલમ ૨ (૧૪) ને ધ્યાનમાં રાખીને ઉત્પાદન પ્રક્રિયા છે અને તેથી, સામાવાળા નોંધાયેલા વેપારીઓ પાસેથી સ્થાનિક રીતે ખરીદવામાં આવેલા માલ પર ચૂકવવામાં આવેલા કરના ટેક્સ ક્રેડિટ માટે હકદાર છે અને પ્રક્રિયામાં કાચા માલ તરીકે ઉપયોગમાં લેવાય છે.ઉપરોક્ત પ્રક્રિયામાં એલપીજી અને ઓક્સિજન ગેસના ઉપયોગ પર ટેક્સ ક્રેડિટની સ્વીકાર્યતા અંગે સામાવાળાને થોડી મૂંઝવણ હતી, તેથી તેણે એક પ્રશ્ન ઉઠાવીને નિર્ધારણ અધિકારીનો સંપર્ક કર્યો જે નીચે મુજબ છે:

“શું જહાજ તોડવા/સ્કેપિંગ પ્રક્રિયા દરમિયાન જહાજના
પતવારને કાપવા માટે ઉપયોગમાં લેવાતા ઓક્સિજન ગેસ અને
એલપીજીની ખરીદી પર ચૂકવેલ ટેક્સ ક્રેડિટ સ્વીકાર્ય છે?”

૩. નિર્ધારિત સત્તામંડળે ૨૩/૦૮/૨૦૧૦ તારીખના આદેશ દ્વારા જણાવ્યું હતું કે વસ્તુઓના ઉપરોક્ત વપરાશના સંદર્ભમાં કોઈ ટેક્સ ક્રેડિટ ઉપલબ્ધ કરાવી શકાતી નથી અને આમ સામાવાળાની દલીલને નકારી કાઢી હતી.તે આ સંજોગો હેઠળ નિર્ધારિત અધિકારીના ઉપરોક્ત નિર્ણયની વિરુદ્ધ છે જેમાં સામાવાળાએ અહીં માનનીય ટ્રિબ્યુનલનો સંપર્ક કર્યો છે, જે અપીલ નંબર ૨૬/૨૦૧૦ તરીકે નોંધાયેલ હતો.પ્રતિસ્પર્ધીની દલીલનો મુખ્ય ભાર એ હતો કે જહાજ તોડવાની પ્રવૃત્તિ એ ઉત્પાદન પ્રવૃત્તિ છે અને તે પ્રક્રિયામાં ઓક્સિજન ગેસ અને એલપીજી ગેસનો વપરાશ થઈ રહ્યો હોવાથી, તે ટેક્સ ક્રેડિટ મેળવવા માટે હકદાર છે.વિદ્વતાપૂર્ણ ટ્રિબ્યુનલે રેકૉર્ડ પરની સામગ્રીની તપાસ કર્યા પછી અને શ્રેણીબદ્ધ નિર્ણયો પર વિચાર કર્યા પછી એવા નિષ્કર્ષ પર પહોંચ્યું હતું કે સામાવાળા દ્વારા હાથ ધરવામાં આવતી પ્રવૃત્તિ એક ઉત્પાદન પ્રવૃત્તિ છે અને પેટ્રોલિયમ ગેસ (એલપીજી) અને ઓક્સિજન ગેસ ઉપરોક્ત પ્રક્રિયામાં કાચા માલનો ભાગ બની રહ્યા છે, જે વેટ અધિનિયમની કલમ ૨ (૧૯) ના દાયરામાં આવે છે અને તેથી, આ ચીજવસ્તુઓની ખરીદી પર ચૂકવવામાં આવેલ ટેક્સ ક્રેડિટ વેટ અધિનિયમની કલમ ૧૧ હેઠળ સ્વીકાર્ય છે અને વિદ્વતાપૂર્ણ ટ્રિબ્યુનલે

અપીલને મંજૂરી આપી હતી અને નિર્ધારિત અધિકારી (એટલે કે) વિદ્વતાપૂર્ણ સંયુક્ત વાણિજ્યિક આયુક્ત) દ્વારા પસાર કરાયેલા ૨૩/૦૮/૨૦૧૦ ના વિવાદિત આદેશને રદ કર્યો હતો. કરવેરા (કાનૂની) ગુજરાત રાજ્ય, અમદાવાદ.

૪. તે વિદ્વાન ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા પસાર કરાયેલા આ ચુકાદા અને આદેશની વિરુદ્ધ છે, સત્તાધિકારી એટલે કે મહેસૂલએ કાયદાનો નોંધપાત્ર પ્રશ્ન ઉઠાવીને વર્તમાન કર અપીલને પ્રાધાન્ય આપ્યું છે, જે ટેક્સ અપીલ નંબર ૭૧૪/૨૦૧૩ તરીકે નોંધાયેલ છે. આ કોર્ટે અપીલ પર વિચારણા કરતી વખતે કાયદાના નીચેના નોંધપાત્ર પ્રશ્નની વિચારણા માટે તે સ્વીકાર્યું છે જે અહીં પછી ૨૬/૧૨/૨૦૧૩ ના આદેશ દ્વારા પુનઃઉત્પાદિત કરવામાં આવ્યા છે.

“(એ) શું હકીકતો અને કેસના સંજોગોમાં ટ્રિબ્યુનલે સાચો ચુકાદો આપ્યો છે કે, ગુજરાત વેલ્યુ એડેડ ટેક્સ એક્ટ, ૨૦૦૩ હેઠળ જહાજ તોડવાની પ્રક્રિયા એ ઉત્પાદન પ્રક્રિયા છે અને એલપીજી અને ઓક્સિજન એ ગુજરાત વેલ્યુ એડેડ ટેક્સ એક્ટ, ૨૦૦૩ની કલમ ૨ (૧૯) ના દાયરામાં આવેલો કાચો માલ છે?

(બી) શું હકીકતો પર અને કેસના સંજોગોમાં, ટ્રિબ્યુનલે યોગ્ય રીતે ચુકાદો આપ્યો છે કે, એલપીજી અને ઓક્સિજનનો ઉપયોગ જહાજ તોડવાની પ્રક્રિયામાં પ્રક્રિયા સામગ્રી અથવા ઉપભોજ્ય ભંડાર તરીકે થાય છે અને તેથી, એલપીજી અને ઓક્સિજનની ખરીદી પર ચૂકવવામાં આવેલા કરની ઇનપુટ ટેક્સ ક્રેડિટ ગુજરાત મૂલ્ય વર્ધિત કર અધિનિયમ, ૨૦૦૩ની કલમ ૧૧ હેઠળ સ્વીકાર્ય છે?”

પ. હાલની બીજી અપીલ અંતિમ સુનાવણી માટે આવી છે, જેમાં વિદ્વાન સહાયક સરકારી એડવોકેટ શ્રી હાર્દિક વોરાએ રજૂઆત કરી છે કે જહાજ તોડવાની પ્રવૃત્તિ એ કોઈ ઉત્પાદન પ્રવૃત્તિ નથી કારણ કે તે તેમાંથી કોઈ નવી કોમોડિટીનું નિર્માણ કરી રહી નથી. વિદ્વાન એડવોકેટ દ્વારા એવી પણ દલીલ કરવામાં આવી હતી કે વપરાશને ઉત્પાદન પ્રક્રિયા તરીકે ગણી શકાય નહીં અને તેથી, માત્ર એટલા માટે કે જહાજ તોડવાની પ્રક્રિયામાં એલપીજી અને ઓક્સિજન ગેસનો વપરાશ થઈ રહ્યો છે, તેના સ્વરૂપમાં સામગ્રી કાયદાની કલમ ૨ (૧૯) નો અવકાશ આકર્ષિત કરી શકતી નથી અને તેથી, તે ઉત્પાદન પ્રક્રિયા ન હોવાથી વિદ્વાન ટ્રિબ્યુનલ ભૂલથી નિષ્કર્ષ પર આવી છે. વિદ્વાન એ. જી. પી. એ વધુમાં રજૂઆત કરી છે કે જહાજ તોડવાની સમગ્ર પ્રક્રિયામાં કોઈ પણ નવી સામગ્રીના નિર્માણ માટે ઉપયોગમાં લેવાતી સામગ્રીના ભૌતિક આકારને બદલવાનો સમાવેશ થતો નથી,

જેમ કે પ્લેટ, ખૂણા, ચેનલો, જે ઓક્સિજન અને એલ. પી. જી. ગેસની મદદથી પુનઃપ્રાપ્ત કરવામાં આવે છે જેનો ઉપયોગ ઉપરોક્ત ભાગોને કાપવા માટે થાય છે અને તેથી, ઉપભોજ્ય પ્રવૃત્તિ પોતે ઉત્પાદન પ્રવૃત્તિ નથી, કોઈપણ ટેક્સ ક્રેડિટ મંજૂર કરવાનો કોઈ પ્રશ્ન ઊભો થતો નથી. વિદ્વાન વકીલે વધુમાં રજૂઆત કરી છે કે નિર્ધારણની અરજીમાં સામાવાળા દ્વારા ક્યાંય ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો નથી કે તે જહાજો ખરીદે છે અને તે પ્લેટ, ખૂણા વગેરેના ઉત્પાદનના વ્યવસાયમાં છે. કર્મચારીઓના નિવેદન રજૂ કરવાના આધારે વકીલે રજૂઆત કરી હતી કે તે સ્પષ્ટ રીતે સ્થાપિત છે કે ઉપરોક્ત પ્રક્રિયામાં કોઈ પણ નવી સામગ્રીના નિર્માણ માટે ઉપયોગમાં લેવાતી સામગ્રીના કોઈ ભૌતિક પાસાઓ સામેલ નથી. તેનાથી વિપરીત, સામાવાળાએ કાયદાની કલમ ૮૦ હેઠળ નિર્ધારણ સમયે ક્યારેય દાવો કર્યો નથી કે વ્યવહારો વિજય શિપ બ્રેકિંગ વિરુદ્ધ સી. આઈ. ટી. (૨૦૦૯) ૩૧૪ આઈ.ટી.આર. ૩૦૯ (એસ. સી.) ના કેસમાં માનનીય સુપ્રીમ કોર્ટ દ્વારા આપવામાં આવેલા ચુકાદામાં ઉલ્લેખિત સમાન છે અને તેથી, એડવોકેટ દ્વારા દલીલ કરવામાં આવી છે તેમ ટ્રિબ્યુનલ સમક્ષ એક અલગ કેસ રજૂ કરવાનો પ્રયાસ કરવામાં આવે છે. એવી પણ રજૂઆત કરવામાં આવી હતી કે સંજોગો એવા છે કે સામાવાળાએ સ્પષ્ટતા કરવી જરૂરી છે કે તેના દ્વારા ખરીદવામાં આવેલું "જહાજ" કાયદાની અનુસૂચિ II ની એન્ટ્રી ૮૧ હેઠળ આવતું "જહાજ" છે કે કેમ, અને તેથી, દલીલ કરવામાં આવી હતી કે આવા કોઈ સમજૂતી અથવા સ્પષ્ટીકરણની ગેરહાજરીમાં વિદ્વાન ટ્રિબ્યુનલે સામાવાળા પાસેથી તે મેળવ્યા

વિના વિવાદિત આદેશ પસાર કરવો જોઈએ નહીં.મહેસૂલના એડવોકેટ દ્વારા
 એવી પણ દલીલ કરવામાં આવી હતી કે મહાવીર ઇન્ડસ્ટ્રીએટ પ્રાઇવેટ લિમિટેડ
 (અપીલ નંબર ૧૩/૨૦૦૦) ના કિસ્સામાં ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા નિર્ધારિત દરખાસ્તને
 ધ્યાનમાં રાખીને વ્યવહાર કોઈ પણ કર લાભને આકર્ષિત કરી રહ્યો નથી જે
 સામાવાળાને ઉપલબ્ધ કરાવી શકાય અને તેથી, દલીલ કરી હતી કે વિદ્વાન
 ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા પસાર કરાયેલ આદેશ કાયદાની સ્થાયી સ્થિતિ સાથે સુસંગત
 નથી.એડવોકેટ દ્વારા એવી પણ દલીલ કરવામાં આવી હતી કે સામાવાળા દ્વારા
 હાથ ધરવામાં આવેલી પ્રવૃત્તિ ઉત્પાદન પ્રવૃત્તિ નથી કારણ કે તે તેમાંથી કોઈ
 નવી ચીજવસ્તુ ઉત્પન્ન કરતી નથી અને ટ્રિબ્યુનલના આદેશમાં ઉલ્લેખિત કેટલાક
 નિર્ણયો પર આધાર રાખે છે, એડવોકેટ દ્વારા વિદ્વાન ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા પસાર
 કરાયેલા આદેશને રદ કરવાની દલીલ કરવામાં આવી છે.વકીલે વધુમાં રજૂઆત
 કરી હતી કે જહાજ તોડવાની પ્રવૃત્તિની પ્રક્રિયામાંથી પ્રતિસ્પર્ધી ફક્ત વિદ્યુત
 ઉપકરણો, રેફ્રિજરેટર, કેબલ વાયર વગેરે જેવી વસ્તુઓની વસૂલાત કરે છે જ્યારે
 બિનઉપયોગી અને કાઢી નાખેલા જહાજને સ્કેપ કરે છે અને તેથી, પ્રતિસ્પર્ધી
 વાસ્તવમાં કોઈ પણ વસ્તુનું ઉત્પાદન કરતો નથી.અપીલકર્તાના વિદ્વાન વકીલે
 રજૂઆત કરી હતી કે વિદ્વાન ટ્રિબ્યુનલ સમક્ષ, ઘણા નિર્ણયો પર આધાર
 રાખવામાં આવ્યો હતો, પરંતુ તેમાંથી કોઈ પણને તેના સાચા પરિપ્રેક્ષ્યમાં
 ધ્યાનમાં લેવામાં આવ્યો નથી અને તેથી, વિદ્વાન ટ્રિબ્યુનલે કોર્ટના નિર્ણયો
 દ્વારા નિર્ધારિત ગુણોત્તરના મૂળની ખાતરી કર્યા વિના નિષ્કર્ષ પર પહોંચવું

જોઈએ નહીં.અપીલકર્તાના વિદ્વાન વકીલે રજૂઆત કરી છે કે જહાજ તોડવાની પ્રવૃત્તિની તપાસ રૂપા આઈ.ટી.આર. ૮૦૬માં નોંધાયેલા શિપ સ્કેપ ટ્રેડર્સના કેસ તેમજ મહાવીર ઇન્ડસ્ટ્રીએલ પ્રાઇવેટ લિમિટેડ ૨૦૦૭ જી. એસ. ટી. બી. ૨૦૫ના કેસ તેમજ દિલ્હી આયર્ન એન્ડ સ્ટીલ કંપનીના ૮૮ એસ. ટી. સી. ૨૦૨ એચ. સી. મુંબઈમાં નોંધાયેલા નિર્ણયોનો ઉલ્લેખ કરીને કરવામાં આવે છે અને તે નિર્ણયોનો ઉલ્લેખ કરીને વિદ્વાન વકીલે રજૂઆત કરી હતી કે સામાવાળા દ્વારા હાથ ધરવામાં આવેલી પ્રવૃત્તિ કોઈ ઉત્પાદન પ્રવૃત્તિ નથી અને એલ. પી. જી. ગેસ અને ઓક્સિજન ગેસનો વપરાશ વેટ અધિનિયમની કલમ ૨ (૧૯) ને આકર્ષિત કરતું નથી અને તેથી કરવેરાની શ્રેણી દ્વારા કરવામાં આવે છે. કાયદાની કલમ ૧૧ હેઠળ હરીફને શ્રેય આપવામાં આવતો નથી અને આ દલીલો અને વિવિધ નિર્ણયોનો ઉલ્લેખ કરીને જે વિદ્વાન ટ્રિબ્યુનલના આદેશમાં સંદર્ભિત છે, વકીલે ૨૭/૦૮/૨૦૧૨ ના વિવાદિત આદેશને રદ કરવા માટે રજૂઆત કરી હતી.

૬. આ અરજીનો વિરોધ કરવા માટે સામાવાળા નંબર ૧ વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન એડવોકેટ શ્રી તુષાર પી. હેમાનીએ દલીલ કરી હતી કે વિદ્વાન ટ્રિબ્યુનલે વિસ્તૃત કારણો આપ્યા છે અને તર્કપૂર્ણ આદેશ પસાર કર્યો છે અને તેથી, આદેશમાં કોઈ દખલગીરીની જરૂર નથી.વકીલે રજૂઆત કરી હતી કે વિદ્વાન ટ્રિબ્યુનલે અરજીમાં આક્ષેપિત આદેશ પસાર કરતી વખતે જહાજ તોડવાના

સંદર્ભમાં પ્રક્રિયાની પણ સંપૂર્ણ તપાસ કરી છે અને ઓક્સિજન ગેસ અને એલપીજી ગેસના વપરાશની પણ તપાસ કરી છે અને કઈ રીતે અને સમગ્ર પ્રક્રિયાની વિગતવાર તપાસ કર્યા પછી ટ્રિબ્યુનલ એવા નિષ્કર્ષ પર આવ્યું છે કે જહાજ તોડવાની પ્રક્રિયા એક ઉત્પાદન પ્રક્રિયા છે અને ઉપર ઉલ્લેખિત પેટ્રોલિયમ ગેસનો વપરાશ વેટ અધિનિયમની કલમ ૨ (૧૯) ના અવકાશમાં આવરી લેવામાં આવેલો કાચો માલ છે અને તેનો ઉપયોગ પ્રક્રિયા સામગ્રી અથવા ઉપભોજ્ય સ્ટોર્સ તરીકે કરવામાં આવે છે અને તેથી તે ચીજવસ્તુઓની ખરીદી પર ચૂકવવામાં આવેલા કરની ટેક્સ ક્રેડિટ કલમ હેઠળ સ્વીકાર્ય છે. વેટ અધિનિયમની કલમ ૧૧. સામાવાળા પક્ષના વિદ્વાન વકીલે વધુમાં રજૂઆત કરી હતી કે વિધાનસભાએ માછીમારી, સંગ્રહ, પ્રક્રિયા વગેરેની પ્રવૃત્તિઓને ઉત્પાદન પ્રવૃત્તિઓ તરીકે ધ્યાનમાં લીધી છે અને તેથી વિધાનસભાનો ઈરાદો એવું જણાય છે કે પ્રક્રિયાના પરિણામે વિવિધ વેચાણપાત્ર ચીજવસ્તુઓ ઉભરી રહી છે, પ્રક્રિયા એક ઉત્પાદન પ્રક્રિયા છે અને આમ દલીલ કરી હતી કે જહાજ તોડવાની પ્રક્રિયા નિઃશંકપણે એક ઉત્પાદન પ્રવૃત્તિ છે. પેપર બુક સંકલનના પાનું ૩૩૫ પર દર્શાવ્યા મુજબ, જે ટ્રિબ્યુનલના રેકૉર્ડનો ભાગ છે, માત્ર વિવિધ ચુકાદાઓ પર આધાર રાખતા વિદ્વતાપૂર્ણ વકીલે વિદ્વતાપૂર્ણ ટ્રિબ્યુનલ સમક્ષ લેખિત રજૂઆતોનો ઉલ્લેખ કરતા, જોકે, તે ઉપરાંત વકીલે પણ મેરિના શિપિંગ લિમિટેડ પ્રાઇવેટ અને મેસર્સ બંસલ બ્રધર્સ વચ્ચે થયેલા ૦૩/૧૦/૨૦૦૯ ના મેમોરેન્ડમ ઓફ એગ્રીમેન્ટનો ઉલ્લેખ કર્યો છે, અને કરારમાં સમાવિષ્ટ વિવિધ

કલમોનો ઉલ્લેખ કરીને વકીલે રજૂઆત કરી હતી કે તેના જવાબમાં હાથ ધરવામાં આવેલી પ્રક્રિયા એવા જહાજોમાં વ્યવહાર કરતી હતી જે કાર્યક્ષમ જહાજ છે અને નકામું જહાજ નથી અને તેથી, સામાવાળા છે. ગુજરાત વેચાણવેરાના કાયદા હેઠળ નોંધાયેલ વેપારી હોવાથી, વેચાણવેરાના સત્તામંડળે હિસાબી વર્ષ ૨૦૦૫-૦૬ સુધી પ્રતિસ્પર્ધીનું ઉત્પાદક તરીકે મૂલ્યાંકન કર્યું હતું અને તેથી, ખૂબ લાંબા સમયગાળા માટે સામાવાળા દ્વારા જહાજ તોડવાની પ્રવૃત્તિને વિભાગ દ્વારા ઉત્પાદન પ્રક્રિયા તરીકે ગણવામાં આવે છે. વકીલે વધુમાં રજૂઆત કરી હતી કે નિર્ણાયક સત્તામંડળે ટેક્સ ક્રેડિટના મુદ્દા સાથે ન્યાયી અને યોગ્ય રીતે વ્યવહાર કર્યો નથી જે સ્પષ્ટ રીતે મનની બિન-અરજીને પ્રતિબિંબિત કરે છે અને તેથી, જ્યારે ટ્રિબ્યુનલે શ્રેણીબદ્ધ નિર્ણયો પર આધાર રાખ્યા પછી ભૂલ સુધારી છે અને તપાસ કર્યા પછી, કરાર અને સામાવાળાની વિગતવાર પ્રવૃત્તિઓ સહિત રેકૉર્ડની વિગતવાર ચકાસણી અને જેમ કે વિદ્વાન ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા કરવામાં આવેલી કોઈપણ પ્રકૃતિની કોઈ અનિયમિતતા નથી અને તેથી, આદેશમાં દખલગીરીની જરૂર નથી. તે ખાસ ધ્યાન દોરવામાં આવ્યું હતું કે વેચાણવેરાના વિભાગે લગભગ ૨૦ વર્ષથી ઉત્પાદક તરીકે પ્રતિસ્પર્ધીનું મૂલ્યાંકન કરવાનું ચાલુ રાખ્યું છે, આ પ્રવૃત્તિને ઉત્પાદન પ્રવૃત્તિ તરીકે નહીં ગણવા માટે સત્તા નક્કી કરવા માટે કોઈ વાજબી કારણ નહોતું. વિદ્વતાપૂર્ણ વકીલે માનનીય બોમ્બે હાઈકોર્ટ દ્વારા શિપ સ્કેપ ટ્રેડર્સના કિસ્સામાં ૨૫૧ આઈ.ટી.આર. ૮૦૬ માં નોંધાયેલા કેસ તરફ ધ્યાન દોર્યું છે અને દલીલ કરી છે કે લગભગ સમાન પરિસ્થિતિમાં જહાજ

તોડવાની પ્રવૃત્તિને ઉત્પાદન પ્રવૃત્તિ તરીકે ગણવામાં આવી હતી અને બોમ્બે હાઈકોર્ટ દ્વારા આપવામાં આવેલા ઉપરોક્ત ચુકાદાના કેટલાક ફકરાનો ઉલ્લેખ કરતા વકીલે દલીલ કરી હતી કે વિદ્વતાપૂર્ણ ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા લેવામાં આવેલ નિષ્કર્ષ કાયદેસર છે અને આ મુદ્દા પર કાયદાના પ્રસ્તાવ સાથે સુસંગત છે. વિદ્વાન વકીલે વધુમાં રજૂઆત કરી હતી કે ૧૯૯૩માં એન. સી. બુધરાજા એન્ડ કંપનીના ૨૦૪ આઈ.ટી.આર. ૪૧૨ના કેસમાં માનનીય સર્વોચ્ચ કોર્ટના ચુકાદાને પણ ઉપરોક્ત કેસમાં માનનીય બોમ્બે હાઈકોર્ટ દ્વારા ધ્યાનમાં લેવામાં આવ્યો હતો અને તેથી, ઉચ્ચ કોર્ટ દ્વારા નિર્ધારિત ગુણોત્તર અને અવલોકનનો ઉલ્લેખ કરતા વકીલે રજૂઆત કરી છે કે જહાજ તોડવાની પ્રવૃત્તિ સંપૂર્ણપણે નવી વ્યાપારી વસ્તુઓ અને વસ્તુઓના ઉત્પાદનને જન્મ આપે છે જે જહાજ સિવાય વ્યાપારી રીતે ઓળખી શકાય છે અને તેથી, ઉપરોક્ત નિર્ણયનો ઉલ્લેખ કરીને, વકીલે રજૂઆત કરી છે કે નિર્ણાયક સત્તાના વિદ્વાન ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા સુધારવામાં આવેલી ભૂલ સંપૂર્ણપણે ન્યાયી છે અને તેથી, ચુકાદાને રદ કરવાની જરૂર નથી. વિદ્વાન વકીલે મેસર્સ ભગવતી શિપ બ્રેકિંગ ઇન્ડસ્ટ્રીઝ એસ. એ. નંબર ૭૫/૧૯૯૦ ના કેસમાં ટ્રિબ્યુનલના પૂર્ણ પીઠના ચુકાદા પર વધુ આધાર રાખ્યો છે અને દલીલ કરી છે કે જહાજ તોડવાની પ્રક્રિયા એ કાયદાની કલમ ૨ (૧૪) ના અર્થમાં ઉત્પાદન પ્રક્રિયા છે. વિદ્વતાપૂર્ણ વકીલે વધુમાં રજૂઆત કરી છે કે આ ચુકાદા દ્વારા વિશિષ્ટ લક્ષણને પણ ધ્યાનમાં લેવામાં આવ્યું છે, જેના પર મહેસૂલ માટેના એડવોકેટ દ્વારા વિશ્વાસ કરવાનો પ્રયાસ કરવામાં આવ્યો હતો

અને બંને પક્ષો દ્વારા સેવામાં મૂકવામાં આવેલા નિર્ણયનું વિશ્લેષણ કર્યા પછી, ટ્રિબ્યુનલ, પીડાદાયક રીતે, એક તર્કપૂર્ણ આદેશ દ્વારા નિષ્કર્ષ પર આવી છે કે નિર્ધારણ અધિકારી દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલા આદેશને રદ કરવામાં આવે છે અને ખાસ રીતે એવું માનવામાં આવે છે કે જહાજ તોડવાની પ્રક્રિયા એ વેટ અધિનિયમ હેઠળની ઉત્પાદન પ્રક્રિયા છે અને ઉપર ઉલ્લેખિત વસ્તુઓનો ઉપયોગ કાચા માલના વપરાશમાં તે પ્રક્રિયાના ભાગ રૂપે થાય છે, ઉપરોક્ત કોમોડિટી પર જમા કરાયેલ કર કલમ ૧૧ હેઠળ સ્વીકાર્ય છે. VAT કાયદો. વિદ્વાન વકીલે વધુમાં રજૂઆત કરી છે કે આવકવેરાના કાયદા તેમજ સેન્ટ્રલ એક્સાઈઝ એક્ટ જેવા અન્ય વિવિધ સંબંધિત કાયદાઓનો ઉલ્લેખ કરીને અને "ઉત્પાદક" શબ્દની વ્યાખ્યાની સરખામણી કરીને ટ્રિબ્યુનલે ખાસ કરીને એવું માન્યું છે કે પ્રક્રિયા એક ઉત્પાદન પ્રક્રિયા છે અને તેથી, ટેક્સ ક્રેડિટ મેળવવા માટે હકદાર છે અને તેથી, આ વિસ્તૃત ચુકાદામાં કોઈ દખલગીરીની જરૂર નથી. વિદ્વાન વકીલે રજૂઆત કરી છે કે ઘડવામાં આવે ત્યારે ઉઠાવવામાં આવેલા કાયદાનો નોંધપાત્ર પ્રશ્ન પહેલેથી જ વિદ્યત ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા વિસ્તૃત રીતે હાથ ધરવામાં આવ્યો હોવાનું પ્રતિબિંબિત થાય છે અને તેથી, એવી પરિસ્થિતિમાં જ્યારે બંને પક્ષોને સંપૂર્ણ તક આપ્યા પછી અને દરેક સામગ્રીને ધ્યાનમાં લીધા પછી નિર્ણય આપવામાં આવે છે જે નિર્ણયો સહિત રેકૉર્ડ પર રજૂ કરવામાં આવે છે, ત્યારે વેટ ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા હાથ ધરવામાં આવેલા અધિકારક્ષેત્રની ક્વાચતમાં કોઈપણ પ્રકારની અનિયમિતતા અથવા વિકૃતિ અથવા ગેરકાયદેસરતાની

ગેરહાજરીમાં દખલ કરવાની જરૂર નથી અને તેથી, વિદ્ધત વકીલે કર અપીલને રદ કરવા માટે રજૂઆત કરી છે, કારણ કે મહેસૂલ દ્વારા કોઈ કેસ કરવામાં આવતો નથી.

રજૂઆતો સાથે વ્યવહાર કરતા પહેલા આપણે કાયદાની કલમ ૨ (૧૯) હેઠળ "કાચા માલ" ની વ્યાખ્યાને પુનઃઉત્પાદિત કરી શકીએ છીએ. વેટ કાયદાની કલમ ૨ (૧૯) નીચે મુજબ વાંચે છે:

“૨(૧૯).”કાચા માલનો અર્થ થાય છે અન્ય માલના ઉત્પાદનમાં ઘટક તરીકે ઉપયોગમાં લેવાતી ચીજવસ્તુઓ અને તેમાં પ્રક્રિયા સામગ્રી, ઉપભોજ્ય ભંડાર અને આ રીતે ઉત્પાદિત માલના પેકિંગમાં ઉપયોગમાં લેવાતી સામગ્રીનો સમાવેશ થાય છે પરંતુ તેમાં વીજળી ઉત્પન્ન કરવાના હેતુ માટે ઇંધણનો સમાવેશ થતો નથી.”

૭. બંને પક્ષો તરફથી હાજર રહેલા વિદ્ધાન વકીલોને સાંભળીને અને વિદ્ધાન ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા આપવામાં આવેલા ચુકાદાને વાંચીને અને રેકૉર્ડ પર રજૂ કરવામાં આવેલી સામગ્રીને સ્વતંત્ર રીતે પણ વાંચીને, રેકૉર્ડમાંથી નીચેની હકીકતો બહાર આવી રહી છે જે સમર્થનને પાત્ર છે.(i) રેકૉર્ડ પરથી સ્પષ્ટ થાય છે કે ઓક્સિજન

ગેસ તેમજ એલપીજી ગેસ બંને ઉપભોજ્ય ભંડાર છે અને કાચા માલ છે અને તે કાયદાની કલમ ૨ (૧૯) માં ઉલ્લેખિત કાચા માલની વ્યાખ્યાની વ્યાખ્યા હેઠળ આવરી લેવામાં આવ્યા છે અને તેથી, આ ચીજવસ્તુઓની ખરીદી પર ટેક્સ ક્રેડિટ વેટ અધિનિયમની કલમ ૧૧ હેઠળ સ્વીકાર્ય છે, જે ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા યોગ્ય રીતે નક્કી કરવામાં આવ્યું છે.((૨) રેકૉર્ડમાંથી એ પણ બહાર આવી રહ્યું છે કે જહાજ તોડવાની પ્રવૃત્તિની સમગ્ર પ્રક્રિયા અને તે પ્રવૃત્તિના વિવિધ પાસાઓના વિશ્લેષણ પર પ્રતિબિંબિત થાય છે કે પ્રવૃત્તિ બીજું કંઈ નહીં પણ ઉત્પાદન પ્રવૃત્તિ છે અને ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા આ ઢ્રષ્ટિકોણને શ્રેણીબદ્ધ નિર્ણયો દ્વારા સારી રીતે સમર્થન આપવામાં આવે છે અને તેથી, પ્રવૃત્તિને યોગ્ય રીતે ઉત્પાદન પ્રવૃત્તિ તરીકે ગણવામાં આવે છે.(૩) રેકૉર્ડમાંથી એ પણ બહાર આવ્યું છે કે જહાજ તોડવાની પ્રવૃત્તિને અન્ય કાયદાઓ હેઠળ પણ ઉત્પાદન પ્રવૃત્તિ તરીકે રાખવામાં આવે છે અને તેથી, વર્તમાન કાયદાઓ એટલે કે વેટ કાયદાના સંદર્ભમાં, આ પ્રવૃત્તિને તે હેતુ માટે ઉત્પાદન પ્રવૃત્તિ તરીકે યોગ્ય રીતે ગણવામાં આવે છે, ટ્રિબ્યુનલે કાયદાની કલમ ૨ (બી) (એ) હેઠળ ચોક્કસપણે આવકવેરાના કાયદામાં ઉપયોગમાં લેવાતા "ઉત્પાદન" શબ્દની વ્યાખ્યાને યોગ્ય રીતે ધ્યાનમાં લીધી છે અને કેન્દ્રીય આબકારી કાયદાઓ સાથે પણ સરખામણી કરી છે જેમાં મહેસૂલ વિભાગ પણ સતત આ પ્રવૃત્તિને ઉત્પાદન પ્રવૃત્તિ તરીકે ગણી રહ્યો છે અને તેથી, વિદ્વાન ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા કાયદાના યોગ્ય પ્રસ્તાવ પર તારણ કાઢવામાં આવ્યું હોવાનું જણાય છે.

૮. તે રેકૉર્ડમાંથી એ પણ પ્રતિબિંબિત થાય છે કે વિદ્ધત ટ્રિબ્યુનલ આ મુદ્દાની ઝીણવટપૂર્વક તપાસ કરવા માટે ઊંડાણપૂર્વક ગયું છે અને તેથી, કોઈ પણ રીતે અધિકારક્ષેત્રની કોઈ ભૂલ હોય તેવું લાગતું નથી જેમાં કોર્ટને દરમિયાનગીરી કરવાની જરૂર હોય.એવું લાગે છે કે ઘણા ખૂણાઓથી વિદ્ધાન ટ્રિબ્યુનલે આ મુદ્દાની તપાસ કરી છે અને પછી નિર્ણયોની શ્રેણીના આધારે આખરે નિષ્કર્ષ પર આવ્યા છે અને તેથી, અમારો અભિપ્રાય છે કે પ્રશ્નમાં આદેશમાં દખલ કરવાની જરૂર નથી.

૯. ઉપરોક્ત પરિસ્થિતિને ધ્યાનમાં રાખીને, ૨૫૧ આઈ.ટી.આર. ૮૦૬ માં નોંધાયેલા શિપ સ્કેપ ટ્રેડર્સના કિસ્સામાં માનનીય બોમ્બે હાઈકોર્ટ દ્વારા નિર્ધારિત ગુણોત્તરમાં એવું માનવામાં આવ્યું હતું કે જહાજ તોડવાની પ્રવૃત્તિ સંપૂર્ણપણે નવી વ્યાપારી વસ્તુ અથવા વસ્તુના ઉત્પાદન અને ઉત્પાદનને જન્મ આપે છે જે જહાજ સિવાયના વ્યાપારી વિશ્વમાં વ્યાપારી રીતે ઓળખી શકાય છે અને તેથી, તે કિસ્સામાં, કરદાતાને આવકવેરાના કાયદાની કલમ ૮૦ HHA અને ૮૦-1 હેઠળ કપાતનો દાવો કરવાનો અધિકાર હતો. અલબત્ત, આવકવેરાના કાયદામાં પણ એવું જ હતું, પરંતુ જહાજ તોડવાની પ્રવૃત્તિ દરેક પાસાની તપાસ પર છે, તેને ઉત્પાદન અને ઉત્પાદનની પ્રવૃત્તિ માનવામાં આવી છે અને તેથી, વિદ્ધાન ટ્રિબ્યુનલે ઉપરોક્ત નિર્ણયમાંથી યોગ્ય રીતે સહાય લીધી છે.

૧૦. ભગવતી શિપ બ્રેકિંગ ઇન્ડસ્ટ્રીઝ સાથે સંબંધિત બીજી અપીલ નંબર ૭૫/૧૯૯૦ ના કિસ્સામાં ટ્રિબ્યુનલના પૂર્ણ બેંચના ચુકાદા દ્વારા આપવામાં આવેલા અન્ય એક નિર્ણયમાં, જેમાં કલમ ૨ (૧૪) હેઠળ સમાવિષ્ટ વ્યાખ્યા પણ વિચારણા માટે રજૂ કરવામાં આવી હતી અને ત્યાં પણ એવું માનવામાં આવ્યું છે કે જહાજ તોડવાની પ્રવૃત્તિ એ કાયદાની કલમ ૨ (૧૪) ના અર્થમાં ઉત્પાદન પ્રક્રિયા છે.

૧૧. આમ તે સમજી શકાય છે કે સંબંધિત દરખાસ્ત સાથે રેકૉર્ડ પરની એકંદર સામગ્રીની તપાસ કર્યા પછી વિદ્વાન ટ્રિબ્યુનલે યોગ્ય રીતે ચુકાદો આપ્યો છે કે જહાજ તોડવાની પ્રવૃત્તિ એ ઉત્પાદન પ્રવૃત્તિ છે.

૧૨. ૨૧૪ આઈ.ટી.આર. ૩૦૯ માં નોંધાયેલા વિજય શિપ બ્રેકિંગ કોર્પોરેશનના કેસમાં માનનીય સર્વોચ્ચ કોર્ટ દ્વારા આપવામાં આવેલા અન્ય એક નિર્ણયમાં, જેમાં પણ, વિસ્તૃત રીતે, માનનીય સર્વોચ્ચ કોર્ટે ઉત્પાદન પ્રવૃત્તિ અને તેની માત્રા શું છે તેની તપાસ કરી છે, અને તેથી વિશ્લેષણ પછી, માનનીય સર્વોચ્ચ કોર્ટે એવું માન્યું છે કે જહાજ તોડવાની પ્રવૃત્તિએ સંપૂર્ણપણે અલગ વસ્તુના ઉત્પાદન અને ઉત્પાદનને જન્મ આપ્યો છે.પેરા ૧૫, ૧૬, ૧૭, ૧૮, ૧૯, ૨૦,

૨૧, ૨૨ અને ૨૩ માં સમાવિષ્ટ ઉપરોક્ત નિર્ણયમાંથી સંબંધિત અવતરણ અહીં પછી પુનઃઉત્પાદિત કરવામાં આવ્યું છે:

૧૫. ઉત્પાદન એક ફેરફાર સૂચવે છે પરંતુ દરેક ફેરફાર ઉત્પાદન નથી, તેમ છતાં વસ્તુનો દરેક ફેરફાર સારવાર, શ્રમ અને હેરફેરનું પરિણામ છે.સ્વાભાવિક રીતે, ઉત્પાદન એ એક અથવા વધુ પ્રક્રિયાઓનું અંતિમ પરિણામ છે જેના દ્વારા મૂળ ચીજવસ્તુઓ પસાર કરવામાં આવે છે.કામગીરી ગમે તે હોય, તે વસ્તુ પર કામગીરીની અસર છે જે તે નક્કી કરવાના હેતુ માટે સામગ્રી છે કે શું કામગીરી આવી પ્રક્રિયા બનાવે છે, જે ઉત્પાદનનો ભાગ હશે.કોઈ ચોક્કસ પ્રવૃત્તિ ઉત્પાદન માટે છે કે નહીં તે નક્કી કરવા માટેની કસોટી એ છે કે-શું વિશિષ્ટ નામ, ઉપયોગ અને ચારિત્ર્ય ધરાવતી નવી અને વિવિધ ચીજવસ્તુઓ બહાર આવે છે?જે ક્ષણે નવી કોમોડિટીમાં પરિવર્તન થાય છે જે વ્યાપારી રીતે એક અલગ અને અલગ કોમોડિટી તરીકે ઓળખાય છે, તેનું પોતાનું પાત્ર, ઉપયોગ અને નામ હોય છે, પછી ભલે તે એક પ્રક્રિયાનું પરિણામ હોય અથવા ઘણી પ્રક્રિયાઓનું પરિણામ હોય, ઉત્પાદન થાય છે.વ્યુત્પત્તિશાસ્ત્ર મુજબ, યોગ્ય રીતે અર્થઘટન કરાયેલ 'ઉત્પાદન' શબ્દ નિઃશંકપણે પરિવર્તનને

આવરી લેશે.તે બાબતને કંઈક બીજી વસ્તુમાં રૂપાંતરિત કરવાનો છે અને, તે કંઈક બીજું ડિઝીનો પ્રશ્ન છે; શું તે કંઈક બીજું એક અલગ વ્યાપારી કોમોડિટી છે જેનું વિશિષ્ટ પાત્ર, ઉપયોગ અને નામ છે અને તે બ્રજિકોલાથી વ્યાપારી રીતે તે તરીકે ઓળખાય છે તે કેસની હકીકતો અને સંજોગો પર આધાર રાખતો પ્રશ્ન છે.

૧૬. ક્રિયાપદ તરીકે ઉપયોગમાં લેવાતા 'ઉત્પાદન' શબ્દનો અર્થ સામાન્ય રીતે 'નવા પદાર્થને અસ્તિત્વમાં લાવવો' થાય છે અને તેનો અર્થ માત્ર 'પદાર્થમાં થોડો ફેરફાર કરવો' નથી, જો કે, પરિણામે ફેરફાર નજીવી હોઈ શકે છે.આ તફાવત એક પેસેજમાં સારી રીતે લાવવામાં આવ્યો છે, આમ, અમેરિકન ચુકાદામાંથી કાયમી આવૃત્તિ, શબ્દો અને શબ્દસમૂહો, વોલ્યુમ ૨૬ માં ટાંકવામાં આવ્યો છે.આ શ્લોક આ પ્રમાણે છે:

“'ઉત્પાદન' એ પરિવર્તન સૂચવે છે, પરંતુ દરેક ફેરફાર ઉત્પાદન નથી અને તેમ છતાં વસ્તુનો દરેક ફેરફાર સારવાર, શ્રમ અને હેરફેરનું પરિણામ છે.પરંતુ કંઈક વધુ જરૂરી છે અને તેમાં પરિવર્તન હોવું જોઈએ, એક નવો અને અલગ લેખ એક

વિશિષ્ટ નામ, પાત્ર અથવા ઉપયોગ સાથે ઉભરી આવવો જોઈએ.”

૧૭. અભિવ્યક્તિ નિર્માણ સામાન્ય સ્વીકૃતિ પર વ્યાપક અર્થ ધરાવે છે.તેનો અર્થ એ છે કે શારીરિક શ્રમ અથવા યાંત્રિક પ્રક્રિયા દ્વારા વસ્તુઓ અથવા સામગ્રીને મૂળભૂત ઘટકોથી વ્યાપારી રીતે અલગ બનાવવી.જો કે, એ પણ ધ્યાનમાં લેવાની જરૂર છે કે જ્યારે 'ઉત્પાદન' શબ્દ 'ઉત્પાદન' શબ્દની કંપનીમાં દેખાય છે, જેનો વ્યાપક અર્થ હોય છે, ત્યારે 'ઉત્પાદન' શબ્દ 'ઉત્પાદન' અથવા 'ઉત્પાદન' શબ્દનો જ્યારે 'ઉત્પાદન' શબ્દ સાથે સંયોજનમાં ઉપયોગ થાય છે ત્યારે તે એવી પ્રક્રિયા દ્વારા નવા માલને અસ્તિત્વમાં લાવે છે જે ઉત્પાદન માટે હોઈ શકે છે અથવા ન પણ હોઈ શકે.સંબંધિત શબ્દો વિધાનસભાના મનનું સૂચક છે.જ્યાં કોઈ શબ્દ શંકાસ્પદ અથવા અસ્પષ્ટ હોય, ત્યાં તે જે કંપનીમાં જોવા મળે છે અને તેની સાથે સંકળાયેલ શબ્દનો અર્થ ધ્યાનમાં લઈને તેનો અર્થ નક્કી કરવો પડે છે.'ઉત્પાદન' અને 'ઉત્પાદન' શબ્દોએ અધિનિયમ તેમજ કેન્દ્રીય આબકારી અધિનિયમ અને વિવિધ વેચાણ કરવેરા કાયદાઓ બંને હેઠળ વ્યાપક ન્યાયિક ધ્યાન મેળવ્યું છે.'ઉત્પાદન' શબ્દ 'ઉત્પાદન'

શબ્દ કરતાં વધુ વ્યાપક અર્થ ધરાવે છે.ઉપરોક્ત શબ્દોના અવકાશ અને અર્થને સમજવા અને સમજવા માટે, આ ઉચ્ચ કોર્ટ સહિત વિવિધ ઉચ્ચ કોર્ટો દ્વારા નિર્ધારિત ઉપરોક્ત વિષય અને કાયદા સાથે સંકળાયેલા વિવિધ ચુકાદાઓ અને આવી દલીલો સાથે વ્યવહાર કરતી વખતે સર્વોચ્ચ કોર્ટે વ્યક્ત કરેલા મંતવ્યો તરફ વળવું જરૂરી છે.

પક્ષો દ્વારા સત્તાવાળાઓ પર આધાર રાખવામાં આવ્યો હતો

૧૮. એન. સી. બુધરાજા એન્ડ કંપનીના કેસ (ઉપરોક્ત) માં સર્વોચ્ચ કોર્ટે અવલોકન કર્યું:

“..... 'ઉત્પાદન' શબ્દ 'ઉત્પાદન' શબ્દ કરતાં વધુ વ્યાપક અર્થ ધરાવે છે.જ્યારે દરેક ઉત્પાદનને ઉત્પાદન તરીકે વર્ગીકૃત કરી શકાય છે, ત્યારે દરેક ઉત્પાદનને ઉત્પાદન કરવાની જરૂર નથી ”(પાનું ૪૨૩)

તે વધુ અવલોકન કરવામાં આવ્યું હતું:

“'ઉત્પાદન' અથવા 'ઉત્પાદન' શબ્દ, જ્યારે 'ઉત્પાદન' શબ્દ સાથે જોડવામાં આવે છે, ત્યારે તે એવી પ્રક્રિયા દ્વારા નવી ચીજવસ્તુઓ અસ્તિત્વમાં લાવે છે જે ઉત્પાદન માટે હોઈ શકે અથવા ન પણ હોઈ શકે ”(પાનું ૪૨૩)

પછી તે જોવા મળ્યું હતું:

“'ઉત્પાદન' અને 'ઉત્પાદન' અભિવ્યક્તિઓ સામાન્ય રીતે જંગમ વસ્તુઓ સાથે સંકળાયેલી હોય છે—વસ્તુઓ અને માલ, મોટા અને નાના—પરંતુ તેઓ ક્યારેય ડેમના નિર્માણમાં સામેલ પ્રકૃતિની બાંધકામ પ્રવૃત્તિને દર્શાવવા માટે ઉપયોગમાં લેવાતા નથી ”(પાનું ૪૨૪)

સુપ્રીમ કોર્ટે એવો મત પણ વ્યક્ત કર્યો હતો કે કલમ ૩૨એની સંબંધિત કલમમાં વપરાયેલી અભિવ્યક્તિઓ તેના સામાન્ય અર્થમાં અને વ્યાવસાયિક ઉપયોગ અનુસાર સમજવી જોઈએ.તે દ્રષ્ટિકોણથી અને જોગવાઈઓના કાયદાકીય ઇતિહાસને જોતાં, તેમના શાસકો એવું માનતા હતા કે બંધ, પુલ અને તેના જેવા

બાંધકામને વસ્તુ અથવા વસ્તુનું ઉત્પાદન તરીકે સમજી શકાતું નથી.

વેબસ્ટરના નવા આંતરરાષ્ટ્રીય શબ્દકોશમાં, 'ઉત્પાદન' શબ્દને 'એવી વસ્તુ તરીકે વ્યાખ્યાયિત કરવામાં આવ્યો છે જે કુદરતી રીતે અથવા પ્રયાસ અને કાર્યના પરિણામે લાવવામાં આવે છે અથવા પ્રાપ્ત થાય છે'. શોર્ટર ઓક્સફર્ડ ઇંગ્લિશ ડિક્શનરીમાં, નીચેનો અર્થ આપવામાં આવ્યો છે: 'આગળ લાવવા માટે, આગળ લાવવા અથવા બહાર લાવવા માટે: અસ્તિત્વ અથવા અસ્તિત્વમાં લાવવા માટે'. બ્લેક લો ડિક્શનરીમાં 'પેદા કરો' અભિવ્યક્તિનો અર્થ 'આગળ લાવવું-બતાવવું અથવા પ્રદર્શિત કરવું-દશ્ય અથવા નોંધમાં લાવવા-સપાટી પર લાવવું' છે.

૧૯. ઉપરોક્ત નિર્ણયમાં સર્વોચ્ચ કોર્ટ દ્વારા ઉચ્ચારવામાં આવેલા સિદ્ધાંતો અને શબ્દકોશ દ્વારા જાહેર કરવામાં આવેલા 'ઉત્પાદન' શબ્દના સામાન્ય અર્થને લાગુ કરીને અને તેના સામાન્ય અર્થ દ્વારા, અમારો અભિપ્રાય છે કે જ્યારે 'ઉત્પાદન' શબ્દ 'ઉત્પાદન' શબ્દની સંગતમાં દેખાય છે, જેનો અર્થ 'ઉત્પાદન' શબ્દ કરતાં વધુ વ્યાપક છે, ત્યારે તે સ્થિતિમાં

'ઉત્પાદન' શબ્દનો અર્થ વ્યાપક અર્થમાં કરવો પડશે અને તેને 'ઉત્પાદન' શબ્દને સોંપવામાં આવેલા અર્થની સમકક્ષ સમજવો પડશે અને જો વિધાનસભા દ્વારા વિચારવામાં આવેલ અભિગમ અપનાવવામાં આવે તો તે ઘટનામાં તે નિષ્કર્ષ પર પહોંચવું મુશ્કેલ નથી કે આકારણી કરનારાઓ ઔદ્યોગિક સાહસો છે, જે વસ્તુઓ અને વસ્તુઓના ઉત્પાદન અને ઉત્પાદનમાં રોકાયેલા છે.

૨૦. આ તબક્કે, અમે ભારતીય ધાતુ વેપારીઓ (ઉપરોક્ત) ના કેસમાં આ કોર્ટના ડિવિઝન બેન્ચના ચુકાદાનો પણ સંદર્ભ આપી શકીએ છીએ, જેમાં સીધો પ્રશ્ન સામેલ હતો કે શું તેમાં પ્રતિવાદીઓ દ્વારા જહાજોને તોડી પાડીને અને તોડી પાડીને મેળવેલા ભંગાર લોખંડ અને સ્ટીલને જહાજથી અલગ વ્યાપારી ચીજવસ્તુ તરીકે ગણવા જોઈએ અને ડિવિઝન બેન્ચે ઉપરોક્ત પ્રશ્નનો જવાબ નીચેના શબ્દોમાં આપ્યો હતો:

“એવું માનવામાં આવે છે કે જહાજને તોડી પાડીને અને તોડી પાડીને પ્રતિવાદીઓ દ્વારા મેળવવામાં આવેલા ભંગાર લોખંડ અને સ્ટીલને જહાજથી અલગ વ્યાપારી ચીજવસ્તુ તરીકે

ગણવા જોઈએ, અને તેથી આ પ્રવૃત્તિ ઉત્પાદન સમાન હશે.ઉત્પાદિત માલ એ ભંગાર લોખંડ અને સ્ટીલ હશે જે વહાણને તોડવા અને તોડવા દ્વારા મેળવવામાં અથવા ઉત્પાદિત કરવામાં આવશે, અને આ ભંગાર લોખંડ અને સ્ટીલના ઉત્પાદનમાં વપરાતો માલ પોતે જ વહાણ હશે.તેથી, આ કેસ કાયદાની કલમ ૧૩ (એ) ની જોગવાઈઓ દ્વારા આવરી લેવામાં આવ્યો હતો અને ખરીદ વેરો પ્રતિવાદીઓ દ્વારા ફેમ અથવા હલ અથવા વહાણના યોગ્ય ભાગને આભારી ખરીદી કિંમતના સંદર્ભમાં ચૂકવવાપાત્ર હતો, જેમાંથી સ્કેપ આચર્ન અને સ્ટીલ અને સ્ટીલની પ્લેટ તેમજ લાકડાના સુંવાળા પાટિયા, છૂટક અને રિવેટ્સ અને બોલ્ટ્સ સિવાય, પ્રતિવાદીઓ દ્વારા મેળવવામાં આવ્યા હતા.

૨૧. ડિવિઝન બેન્ચના ઉપરોક્ત ચુકાદાનો ઉલ્લેખ કરતી વખતે અમે દિલ્લી આચર્ન એન્ડ સ્ટીલ (પ્રાઇવેટ) લિમિટેડ (સુપ્રા) ના કેસમાં આ કોર્ટના અન્ય ડિવિઝન બેન્ચના વધુ એક ચુકાદાથી વાકેફ છીએ, જેમાં લગભગ સમાન પ્રશ્ન સામેલ હતો કે શું જહાજ તોડવું એ ઉત્પાદન માટે હતું કે કેમ.જો કે, ઉપરોક્ત કેસમાં, ડિવિઝન બેન્ચે તે ચોક્કસ કેસની હકીકતોને ધ્યાનમાં રાખીને,

તેમાં પ્રવર્તમાન તથ્યાત્મક સ્થિતિને ધ્યાનમાં રાખીને કેસનો નિર્ણય લીધો હતો.ઉપરોક્ત ચુકાદાના પરિચ્છેદ ૨ અને પમાં, ડિવિઝન બેન્ચે ખાસ અવલોકન કર્યું હતું કે તેમાં આકારણી કરનાર વ્યક્તિએ આંધ્ર રાજ્ય નામનું દોષિત અને બિનઉપયોગી માલવાહક જહાજ ખરીદ્યું હતું.ખરીદી તેમાં ઉલ્લેખિત કરારની શરતો અને નિયમોને આધિન હતી જેની તારીખ ૨૩/૮/૧૯૭૩ હતી.ઉપરોક્ત જહાજની ખરીદી કર્યા પછી કરપાત્ર વ્યક્તિએ તેને તોડી પાડ્યું હતું.વિખેરાયેલા જહાજમાંથી મેળવેલી ભંગાર સામગ્રી મોટાભાગે ભંગાર તરીકે લોખંડ અને સ્ટીલના ઉત્પાદન માટે રી-રોલિંગ મિલોને વેચવામાં આવતી હતી.વહાણમાંથી મેળવેલા લાકડાને લાકડા તરીકે વેચવામાં આવતા હતા.પરિણામે, ભારતીય શિપિંગ કોર્પોરેશન પાસેથી મૂલ્યાંકનકર્તા દ્વારા ખરીદવામાં આવેલા દોષિત અને બિનઉપયોગી જહાજને જહાજ તરીકે ગણવામાં આવતું ન હતું, પરંતુ તેને તોડવા અને ભંગાર કરવાના હેતુઓ માટે વેચવામાં આવેલી વસ્તુ તરીકે ગણવામાં આવતું હતું.તેથી, તે કેસમાં મળેલા તથ્યો પર ડિવિઝન બેન્ચનું માનવું હતું કે કરદાતા દ્વારા ખરીદવામાં આવેલું દોષિત અને બિનઉપયોગી જહાજ જહાજ ન હતું, પરંતુ તેને તોડવા માટે જૂના જહાજના રૂપમાં ફરીથી ફેરવી

શકાય તેવું ભંગાર હતું.જોકે, ડિવિઝન બેન્ચે અવલોકન કર્યું હતું કે, હકીકતમાં, આવા જહાજની ખરીદીમાંથી કરદાતાએ માત્ર જૂની સામગ્રી અને તેમાં સમાવિષ્ટ ચીજવસ્તુઓ જ હસ્તગત કરી હતી, જે તે દ્વારા જે સ્વરૂપમાં હસ્તગત કરવામાં આવી હતી તે સ્વરૂપમાં વેચવામાં આવી હતી.ઉત્પાદનની કોઈ પણ પ્રક્રિયાની વાત ન કરવા માટે, ઉપરોક્ત માલ પર કોઈ પણ પ્રક્રિયા લાગુ કરવામાં આવી ન હતી.આમ, ડિવિઝન બેન્ચના તે ચોક્કસ કેસની હકીકતો પર આધારિત ચુકાદા હોવાના ઉપરોક્ત ચુકાદા પર વર્તમાન કેસમાં સામેલ મુદ્દાને નક્કી કરવા માટે પૂર્વવર્તી તરીકે વિશ્વાસ કરી શકાતો નથી.ડિવિઝન બેન્ચ જહાજ સાથે વ્યવહાર કરી રહી ન હતી કારણ કે તે કેસોની હાલની બેચમાં સામેલ છે, પરંતુ ડિવિઝન બેન્ચ એક દોષિત અને બિનઉપયોગી જહાજ સાથે વ્યવહાર કરી રહી હતી જે પોતે એક ભંગાર સિવાય બીજું કંઈ નહોતું.તે કેસની હકીકતો અને સંજોગોમાં, ડિવિઝન બેન્ચે તારણ કાઢ્યું હતું કે આકારણી કરનારએ ભંગાર ખરીદ્યું છે, જહાજ નહીં.

૨૨. અમે આશિષ સ્ટીલ્સ (પ્રાઇવેટ) લિમિટેડ વિરુદ્ધ એસ. મુખોપાધ્યાય [૧૯૮૯] ૭૪ એસ. ટી. સી. ૨૯૨ના કેસમાં આ

કોર્ટના ડિવિઝન બેન્ચના અન્ય ચુકાદાનો પણ ઉલ્લેખ કરી શકીએ છીએ, જેમાં ડિવિઝન બેન્ચે અરજદાર દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી અરજીને ફગાવી દેતા ઇન્ડિયન મેટલ ટ્રેડર્સ કેસ (ઉપરોક્ત) માં આ કોર્ટના ચુકાદા પર આધાર રાખીને જણાવ્યું હતું કે જહાજને તોડવાની અથવા તોડી પાડવાની પ્રક્રિયા 'ઉત્પાદન' ના હોકાયંત્રમાં આવી શકે છે.અમે આદરપૂર્વક આ ચુકાદાઓનું પાલન કરવાનો પ્રસ્તાવ રાખીએ છીએ અને તેમાં વ્યક્ત કરેલા મંતવ્યો સાથે સંમત થઈએ છીએ કારણ કે વર્તમાન બેચમાં સામેલ તથ્યો ભારતીય ધાતુ વેપારીઓના કેસ (ઉપરોક્ત) માં સામેલ તથ્યોની થોડી નજીક છે.

૨૩. એન. સી. બુધરાજા એન્ડ કંપની (ઉપરોક્ત) ના કેસમાં સર્વોચ્ચ કોર્ટે અવલોકન કર્યું હતું કે 'ઉત્પાદન' અથવા 'ઉત્પાદન' શબ્દ તમામ પેટા-ઉત્પાદનો, મધ્યવર્તી ઉત્પાદનો અને શેષ ઉત્પાદનોને ધ્યાનમાં લે છે જે માલના ઉત્પાદન દરમિયાન ઉભરી આવે છે.સર્વોચ્ચ કોર્ટે ઉપરોક્ત કલમમાં આવતા આગામી શબ્દ 'લેખો' પર વિચાર કરતી વખતે નોંધ્યું છે કે 'લેખો' શબ્દની આગળ 'તેણે ઉત્પાદન શરૂ કર્યું છે અથવા

ઉત્પાદન અથવા ઉત્પાદન શરૂ કર્યું છે' શબ્દો છે અને તે નિષ્કર્ષ પર પહોંચી ગયું છે કે 'ઉત્પાદન' અને 'ઉત્પાદન' અભિવ્યક્તિઓ સામાન્ય રીતે જંગમ વસ્તુઓ, એટલે કે મોટી અને નાની વસ્તુઓ અને ચીજવસ્તુઓ સાથે સંકળાયેલી હોય છે. સર્વોચ્ચ કોર્ટ દ્વારા અપનાવવામાં આવેલા ઉપરોક્ત માપદંડને લાગુ કરીને અને પેરા ૬ (ઉપરોક્ત) માં દર્શાવેલ જહાજ તોડવાની પ્રવૃત્તિના વિશિષ્ટ સ્વરૂપને ધ્યાનમાં રાખીને, અમારું માનવું છે કે જહાજ તોડવાની પ્રવૃત્તિ સંપૂર્ણપણે નવી વ્યાપારી વસ્તુ અથવા વસ્તુનું ઉત્પાદન અને ઉત્પાદન કરે છે જે જહાજ સિવાયના વ્યાપારી વિશ્વમાં વ્યાપારી રીતે ઓળખી શકાય છે અને તેથી, કરદાતાઓને કલમ ૮એચએચએ અને ૮૦-આઈ હેઠળ કપાતનો દાવો કરવા માટે હકદાર ઠેરવવા જોઈએ.

૧૩. રેકૉર્ડ પર પ્રવર્તમાન ઉપરોક્ત પરિસ્થિતિ અને અહીં અગાઉ નિર્ધારિત કાયદાની દરખાસ્ત પરથી, તે સ્પષ્ટપણે સ્પષ્ટ થાય છે કે સામાવાળા જહાજ તોડવાની પ્રવૃત્તિમાં રોકાયેલ છે, જે વેટ અધિનિયમની જોગવાઈઓ હેઠળ ઉત્પાદન પ્રક્રિયા સિવાય બીજું કંઈ નથી અને પેટ્રોલિયમ વાયુઓ (એલપીજી) અને ઓક્સિજન વાયુઓ ઉપરોક્ત પ્રક્રિયાનો ભાગ બની રહ્યા છે, કારણ કે તે વેટ અધિનિયમની કલમ ૨ (૧૯) ની સ્વાઈપમાં આવરી લેવામાં આવેલ કાયો

માલ છે, અને તે જ પ્રક્રિયામાં પ્રક્રિયા સામગ્રી અને ઉપભોજ્ય ભંડાર હોવાથી, આ ચીજવસ્તુઓની ખરીદી પર ચૂકવવામાં આવેલ કરની ટેક્સ ક્રેડિટ અધિનિયમ હેઠળ સ્વીકાર્ય છે અને તેથી, અમે તેમાં દખલ કરવાનું કોઈ કારણ જોતા નથી. વિદ્વાન ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા પસાર કરાયેલ વિગતવાર અને સારી રીતે તર્કબદ્ધ આદેશ અને તેથી, અમે આથી મહેસૂલ વિરુદ્ધ અને કરદાતાની તરફેણમાં કાયદાના પ્રશ્નનો જવાબ આપીને અપીલને નકારી કાઢીએ છીએ. કરવેરાની અપીલનો તે મુજબ નિકાલ કરવામાં આવે છે.

(ન્યાયમૂર્તિ અકીલ કુરેશી)

(ન્યાયમૂર્તિ એ. જે. શાસ્ત્રી)

ડૉલી

This judgment has been translated using an AI-assisted translation tool.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.